

CRIANÇA

Construint el futur:

la importància del consentiment en la infància

Sara Castillo
@ambientsacasa

Ens hem parat mai a pensar per què demanem als infants que facin petons quan arriben o s'acomiaden? És una conducta apresada? Una simple rutina? Què implica realment aquesta demanda?

Què són les mostres d'afecte i com s'han de manifestar?

Les mostres d'afecte haurien de sorgir de manera natural en cadascú de nosaltres. Les abraçades i els petons són un regal, no una norma imposada. Les regles de l'educació no haurien de passar pel cos: saludar, acomiadar-se i donar les gràcies es poden fer de moltes altres maneres (des de la distància amb la mà, amb paraules...).

Una de les coses positives que ens va portar la Covid-19 va ser la fi dels petons per compromís o obligació. I, en

general, tothom ho va agrair. Així doncs, per què encara demanem als infants que ho facin, sovint, contra la seva voluntat? I, en molts casos, amb persones que ni tan sols coneixen? Aquesta manera de fer respon a una visió adultocentrista: l'adult és al centre i les seves demandes passen per davant de les necessitats i desitjos dels infants. Quan un infant es nega a fer un petó, el qualifiquem d'esquerp, maleducat o poc afectuós. Però què dirien ells de nosaltres si els preguntéssim?, que som insistents, de vegades fins i tot agressius o despectius, incapaçs de respectar els límits dels altres.

"Respectar el 'no' d'un infant és construir la seva autoestima."

Hem interioritzat massa accions i comportaments que dominen la infància perquè així ens ho han ensenyat sempre, però ha arribat l'hora de fer un canvi en aquesta mirada i

situar els infants al centre, només així podrem construir un futur millor per a ells i elles. Els primers anys de vida, dels zero als sis anys, són els més importants en el desenvolupament d'una persona. És en aquesta etapa que es construeixen els fonaments de l'aprenentatge i de les relacions i cal ser molt curosos amb com acompanyem els infants. El vincle afectiu, que comença des del naixement, és allò que fa que l'infant senti que és digne de ser estimat i aquest sentiment passa sempre per la nostra mirada cap a ell o ella.

Parlem de consentiment

Quan parlem de consentiment, sovint ho associem amb temes més complexos i adults, però, en realitat, el consentiment hauria d'estar present des de la primera infància. Aprendre a dir "no" i que aquest "no" sigui escoltat i respectat és fonamental perquè els infants desenvolupin una sensació de control sobre el seu propi cos i les seves emocions, entenent que són els protagonistes de les

CRIANÇA

seves decisions i que tenen el dret de posar límits als altres, fins i tot als adults. Quan respectem les seves decisions els ensenyem que els seus sentiments són vàlids i importants. D'aquesta manera, estem construint una base sòlida per a futures relacions més saludables i igualitàries.

Aquesta lliçó es pot estendre més enllà dels petons i les abraçades. També podem respectar els límits dels infants en altres situacions quotidianes: per exemple, quan no volen compartir una joguina, quan prefereixen jugar sols o quan ja estan tips de menjar. És important que entenguin que els seus desitjos i necessitats són respectats, però alhora també és crucial ensenyar-los a respectar els desitjos dels altres.

Un altre aspecte rellevant: la comunicació.

Com parlem amb els infants sobre el seu cos i els seus drets és clau. Sovint, sense adonar-nos-en, fem servir un llenguatge que pot invalidar els seus sentiments: "Vinga, no passa res, només és un petó!" o "No siguis maleducat, fes-li una abraçada!".

Aquestes frases, encara que semblin innocents, poden enviar el missatge que les seves emocions no són importants o que no tenen el dret de negar-s'hi. En canvi, podem introduir un llenguatge que empoderi els infants: "Està bé si no vols fer un petó" o "Pots dir 'no' si no et sents còmode".

D'aquesta manera, els ensenyem que sempre tenen opcions i que el seu "no" és tan valuós com qualsevol altra expressió. A més, aquesta actitud pot canviar la dinàmica dins de les famílies.

Si els familiars aprenen a respectar els límits dels infants, també es reforça el seu vincle amb ells. Se senten més segurs i confiats sabent que **poden establir límits sense por de represàlies o de ser jutjats**. Aquesta confiança mútua crea relacions més sinceres i autèntiques, basades en el respecte i la comprensió.

També podem reflexionar sobre quin impacte té això en la manera com els infants aprenen a dir "sí". Si respectem el seu "no", també els estem ensenyant que, quan decideixen dir "sí", ho fan amb seguretat, confiança i des de la seva llibertat i això és crucial.

"Dir SI des d'una posició de poder personal és tan important com saber dir NO."

Som exemple

Potser és incòmode començar a qüestionar conductes que sempre hem vist com a "normals", però és un pas necessari si volem construir un futur més respectuós i empàtic.

"Quan ensenyem als infants a respectar el seu propi cos i els límits dels altres, estem contribuint a crear una societat més conscient i respectuosa."

Les nostres accions, paraules i actituds ensenyen molt més del que sovint som conscients. Quan demanem permís abans d'intervenir en el seu espai personal o les seves emocions, els ensenyem a valorar la seva pròpia autonomia i a respectar la dels altres. Si, en canvi, utilitzem patrons de control, imposició o desatenció de les seves necessitats, perpetuem una cultura que valida l'autoritat i el poder per sobre de la llibertat individual. Com a societat, encara ens queda molta feina per fer.

aspectes com la disciplina basada en la imposició, el silenci davant de les seves emocions, o la falta d'espai per a la seva veu en decisions que els afecten són només algunes de les dinàmiques que mereixen ser revisades des de la perspectiva del consentiment.

